

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Υπουργός
Αναπληρωτής

Αθήνα, 12 Φεβρουαρίου 2003

**ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΙΡΑΚ ΤΟΥ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Κ. Τ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗ ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ, 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2003**

Κ. Πρόεδρε, Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Δεν χρειάζεται, να τονίσω, το πόσο κρίσιμες είναι οι αμέσως επόμενες μέρες για την κατάσταση στο Ιράκ. Έχει γίνει πλέον κοινή συνείδηση ότι τα χρονικά περιθώρια έχουν στενέψει ιδιαίτερα και διατυπώνεται η άποψη ότι τα γεγονότα και οι εξελίξεις, τείνουν να προκαταλάβουν τις όποιες πολιτικές αποφάσεις. Τείνουν, δηλαδή, να αποκτήσουν μια δική τους λογική που προοπτικά μπορεί να οδηγήσει αναγκαστικά σε ανοικτή ρήξη στο μέτωπο του Ιράκ.

Επιτρέψτε μου να πω ότι δεν συντάσσομαι με την άποψη αυτή. Θεωρώ ότι τίποτε και ιδιαίτερα ο πόλεμος, δεν είναι τετελεσμένο. Υπάρχει πάντοτε το περιθώριο ώστε να επικρατήσει η νηφαλιότητα και να διαφυλαχθεί η ειρήνη και είναι χρέος της πολιτικής να καταβάλει τις αναγκαίες προσπάθειες για να εξαντλήσει τα περιθώρια πριν φθάσει κανείς σε πόλεμο.

Όλοι σας γνωρίζετε την εξέλιξη της Ιρακινής κρίσης και, συνεπώς, περιπεύει λεπτομερειακή περιγραφή της. Συγκρατώ μόνο τις πρόσφατες εξελίξεις: το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 27ης Ιανουαρίου στα συμπεράσματα του οποίου διαγράφονται ορισμένες αρχές που χαρακτηρίζουν την πολιτική των «15» στο Ιρακινό, το Διάβημα που πραγματοποιήσαμε ως Προεδρία προς τους Εκπρόσωπους του Ιράκ σε Αθήνα, Βρυξέλλες και Ν. Υόρκη προκειμένου να καταστήσουμε απολύτως σαφές ότι είναι επιτακτικό η Βαγδάτη να συμμορφωθεί πλήρως, άμεσα και άνευ όρων με την απόφαση 1441 του Συμβουλίου Ασφαλείας. Την παρουσίαση στο Συμβούλιο Ασφαλείας (5 Φεβρουαρίου) από τον Αμερικανό ΥΠΕΞ κ. Powell των στοιχείων ότι το Ιράκ εξακολουθεί να κατέχει και να αποκρύπτει όπλα μαζικής καταστροφής.

eu2003.gr

Το διάγγελμα του Προέδρου Bush για μια νέα απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας που θα εξουσιοδοτεί τη χρήση βίας. Επισημαίνω, επίσης, την πρόσφατη απόφαση της Βαγδάτης να επιτρέψει σε ορισμένους επιστήμονες να εξεταστούν κατ' ιδίαν από τους διεθνείς επιθεωρητές και να εξουσιοδοτήσει την πραγματοποίηση πτήσεων στον εναέριο χώρο του Ιράκ. Τέλος, το περιεχόμενο της νέας έκθεσης των διεθνών επιθεωρητών για την πρόοδο του έργου τους στη χώρα αυτή που θα υποβληθεί στις 14 Φεβρουαρίου.

Τα γεγονότα αυτά στα οποία επιλεκτικά αναφέρθηκα δεν είναι ιδιαίτερα αισιόδοξα. Οι τελευταίες όμως κινήσεις της Βαγδάτης επιτρέπουν νομίζω την διαπίστωση ότι εφόσον το μήνυμα είναι καθαρό, υφίστανται περιθώρια για την πλήρη συμμόρφωσή της στα διαλαμβανόμενα στην απόφαση του 1441. Θα ήθελα, στο σημείο αυτό, να υπογραμμίσω τη βασική προτεραιότητα της Προεδρίας ότι εργαζόμαστε για την ειρηνική επίλυση των διαφορών και επιθυμούμε οι προσπάθειες του ΟΗΕ να καταλήξουν σε ένα θετικό αποτέλεσμα. Πιστεύουμε ότι το Ιράκ οφείλει να σεβαστεί πλήρως και να εφαρμόσει τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και θεωρούμε ότι η Ιρακινή κρίση καθορίζεται από τρεις βασικές παραμέτρους:

- Τον σεβασμό της διεθνούς έννομης τάξης, της εδαφικής ακεραιότητας και της κυριαρχίας της κάθε χώρας
- Τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και
- Την εδραίωση της ειρήνης της σταθερότητας και της ασφάλειας στην περιοχή.

Και είναι ακριβώς στο πλαίσιο των παραμέτρων αυτών που επιδιώκουμε ως Προεδρία να συμβάλλουμε στην ενίσχυση της ενιαίας φωνής της Ένωσης και να καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την εκτόνωση και την ειρηνική επίλυση της κρίσης. Για τον λόγο ακριβώς αυτό, επιμείναμε για την αποκρυστάλλωση των κοινών αρχών που διέπουν την πολιτική της Ε.Ε. στο ΣΓΥ στις 27 Ιανουαρίου στα συμπεράσματα του οποίου τονίζεται ότι:

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει τον πλήρη αφοπλισμό του Ιράκ από Όπλα Μαζικής Καταστροφής.
- Η κυβέρνηση της Βαγδάτης πρέπει να παράσχει άμεσα όλα τα απαραίτητα στοιχεία και να συνεργαστεί ενεργά για το σκοπό αυτό με τους διεθνείς επιθεωρητές.
- Το έργο των διεθνών επιθεωρητών χαίρει της απόλυτης εμπιστοσύνης και υποστήριξής μας και επικροτούμε τη συνέχιση και εντατικοποίηση των επιθεωρήσεων.

- Πρόκειται για την τελευταία ευκαιρία ειρηνικής επίλυσης της κρίσης και το Ιράκ πρέπει να συμμορφωθεί πλήρως με την απόφαση 1441 του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- Ο κεντρικός ρόλος του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας πρέπει να είναι σεβαστός.

Ο πυρήνας των συμπερασμάτων αυτών αποτέλεσε τον κεντρικό άξονα και του πρόσθετου διαβήματος που πραγματοποιήσαμε προς τις Ιρακινές Αποστολές στην Αθήνα, τις Βρυξέλλες και τη Ν. Υόρκη.

Διαμορφώθηκε έτσι μια κοινή προσέγγιση και κωδικοποιήθηκαν τα κύρια σημεία της που είναι:

- Πλήρης αφοπλισμός της Βαγδάτης από όπλα μαζικής καταστροφής.
- Εξάντληση των δυνατοτήτων ειρηνικής επίλυσης του προβλήματος.
- Πλήρης συμμόρφωση με τα Ψηφίσματα του ΣΑ ΗΕ.
- Ενεργότερη συνεργασία από μέρους του Ιράκ.
- Στήριξη του έργου των επιθεωρητών.
- Σεβασμός του ρόλου του ΣΑ ΗΕ.

Δεν χρειάζεται βέβαια να τονίσω ότι κάθε περαιτέρω κωλυσιεργία εκ μέρους του Ιράκ το καθιστά υπεύθυνο για τις συνέπειες και τις εξελίξεις που θα ακολουθήσουν αν μάλιστα σκεφτεί κανείς την παρελκυστική τακτική και την αδιαφορία της Βαγδάτης για τη συμμόρφωσή της με τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Τίθεται ένα ερώτημα σχετικά με την σημασία των όσων γίνονται γύρω από το Ιράκ σε σχέση με την εσωτερική διάσταση της Ε.Ε. ιδιαίτερα στο πεδίο της Common Foreign and Security Policy (CFSP – ΚΕΠΠΑ). Στο τελευταίο διάστημα έγιναν πολλές συζητήσεις, πολλές ατομικές τοποθετήσεις σημαντικών προσωπικοτήτων από κυβερνήσεις, μέλη της Επιτροπής ή του Ευρωκοινοβουλίου, ή και think tanks για τη σημασία ανάπτυξης της ΚΕΠΠΑ στην Ε.Ε. Είναι η ώρα που η πράξη θα ελέγξει αν όλες αυτές οι φιλόδοξες τοποθετήσεις έχουν ένα ουσιαστικό αντίκρισμα ή αν αυτό δεν συμβαίνει. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι δεν ισχύει το δεύτερο. Πιστεύουμε, επίσης, ότι η διαδικασία είναι δύσκολη και βεβαίως απαιτεί μακρό χρόνο αλλά, σήμερα, η Ευρώπη πρέπει να πάρει αποφάσεις. Πρέπει να διαφυλάξει την ενότητά της, να διασφαλίσει τον ρόλο της στη διεθνή παγκόσμια σκηνή, ένα ρόλο που μπορεί να μην σφραγίζεται από την στρατιωτική δύναμη και την ηγετική παρουσία, αλλά

όμως, για μισό αιώνα μέχρι σήμερα πέτυχε κορυφαία αποτελέσματα τα οποία εάν υποτιμήσουμε θα έχουμε ερμηνεύσει λάθος την ιστορία.

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Μετά τις πρόσφατες επαφές τους στη Βαγδάτη, οι επικεφαλές των διεθνών επιθεωρητών κ.κ. Blix και El Baradei επέστρεψαν «συγκρατημένα αισιόδοξοι». Αναμένουμε με προφανές και μεγάλο ενδιαφέρον την νεότερη Έκθεσή τους προς το Συμβούλιο Ασφαλείας την 14η Φεβρουαρίου που θα σηματοδοτήσει την πορεία των εξελίξεων. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελληνική Προεδρία απεφάσισε την σύγκληση Έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις αρχές της ερχόμενης εβδομάδας (17 Φεβρουαρίου) προκειμένου να εκτιμηθεί η κατάσταση και να επιχειρηθεί μεγαλύτερη δυνατή σύγκληση ως προς την Ιρακινή κρίση. Πολλά θα εξαρτηθούν από το περιεχόμενο της Έκθεσης αυτής. Εάν είναι θετική θα επηρεασθεί αντίστοιχα η όλη κατάσταση, ενώ αν παραμένουν ανοικτά σοβαρά ζητήματα ή ερωτηματικά τότε θα πρέπει να γίνει μια ισχυρή προσπάθεια για να πεισθεί η Βαγδάτη ότι χρειάζεται η απόλυτη και οριστική συμμόρφωσή της με την απόφαση 1441 και να διαφυλαχθεί η ειρήνη. Αλλά σε οποιαδήποτε περίπτωση, είναι ανάγκη η Ευρώπη αφενός να αντιμετωπίσει συγκροτημένα τις εξελίξεις που διαγράφονται, και αφετέρου να διαμορφώσει μια κοινή θέση που θα εδραιώσει την αξιοπιστία της και θα της επιτρέψει να διαδραματίσει τον ρόλο που της αρμόζει. Υπό τις σημερινές συνθήκες και στη συγκεκριμένη συγκυρία το εγχείρημα δεν είναι εύκολο, είναι όμως αναγκαίο. Θέλω να πιστεύω ότι οι κοινές αξίες και αρχές που μας ενώνουν θα το διευκολύνουν και θα το επιτρέψουν.

Τι περιμένουμε Κυρίες και Κύριοι και από τη Σύνοδο Κορυφής της 17ης Φεβρουαρίου; Περιμένουμε :

- Μια νηφάλια αξιολόγηση όλων των εκτιμήσεων που θα έχουν παρουσιαστεί.
- Μια σταθμισμένη προσέγγιση των επιπτώσεων της μιας ή άλλης απόφασης για το Ιράκ.
- Μια επιβεβαίωση ότι στην Ε.Ε. η διπλωματία και η πολιτική δεν παραιτούνται ως εργαλεία επίλυσης διεθνών κρίσεων πριν εξαντληθεί κάθε δυνατότητα.
- Μια υποστήριξη του ρόλου των Ηνωμένων Εθνών ως βασικού θεσμού και συστήματος στις διεθνείς σχέσεις.
- Μια αποφασιστική στάση για την εφαρμογή των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών από το Ιράκ.

eu2003.gr

- Μια τολμηρή απόφαση ότι η Ευρώπη ως αντίληψη και η κοινή πολιτική μας σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας δεν περιθωριοποιούνται στην πρώτη σοβαρή περίπτωση που κρίνεται η αξιοπιστία τους.
- Μια απόφαση για κάθε πρωτοβουλία προς οποιαδήποτε κατεύθυνση είναι δυνατό συμβάλει στην ειρήνη, στην εκτόνωση της κρίσης, στον αφοπλισμό του Ιράκ, στην αποφυγή θυμάτων.
- Γενικότερα, στο άνοιγμα μιας ελπίδας ότι η Ευρώπη μπορεί να δημιουργήσει με τη δική της προσέγγιση έτσι ώστε να πείσει τον Ατλαντικό εταίρο της, να πείσει την κοινή γνώμη, τους λαούς της Μέσης Ανατολής και να δημιουργήσει ένα ρήγμα σε ένα κύκλο ισχυροποιούμενης έντασης που προκαλεί η αβεβαιότητα, ανασφάλεια και ανησυχία σε σημαντικά τμήματα της παγκόσμιας οικονομίας.

Ολοκληρώνοντας, Κυρίες και Κύριοι, πρέπει να απαντήσουμε στο ερώτημα αν μπορούμε ή όχι να πετύχουμε προσέγγιση μεταξύ μας. Η απάντησή μου είναι ότι δεν ξέρω αν μπορούμε, αλλά ότι οφείλουμε να μπορούμε. Και πάντως οφείλουμε να εξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα να φθάσουμε σε ένα τέτοιο αποτέλεσμα. Γύρω από το Ιράκ δεν παίζονται μόνο θέματα που αφορούν την χώρα αυτή, τον κίνδυνο χρησιμοποίησης όπλων μαζικής καταστροφής ή της ισορροπίας στην περιοχή. Παίζεται και η αξιοπιστία της Ε.Ε., τα συμφέροντά της, ο ρόλος της, η προοπτική της. Η Ελληνική Προεδρία θεωρεί ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν μια κατάκτηση και πρέπει να τα προστατέψουμε και να τα ενισχύσουμε. Αυτό αφορά τους 15 και τα 10 νέα κράτη – μέλη.

Στην Ε.Ε. την χρειαζόμαστε την ενότητα. Πίσω ή δίπλα στην ενότητα αυτή βρίσκεται και η αλληλεγγύη. Και η αλληλεγγύη δεν είναι μόνο στα Διαρθρωτικά Ταμεία, είναι μια οριζόντια έννοια. Αν διαβρωθεί, οι προεκτάσεις για όλους μέσα στην Ε.Ε. θα είναι κρίσιμες ατομικά για κάθε χώρα αλλά και συλλογικά.

Σας ευχαριστώ.

